

Riksförbundet

HjärtLung

Rapport från planeringskonferensen maj 2014

Inledning

Denna rapport är resultatet av de gruppdiskussioner som fördes under extrakongressens planeringkonferens i maj 2014. Den hade som syfte att samla in synpunkter och förslag på vad förbundet borde inrikta sin verksamhet på och få ytterligare underlag för framtida planering. Ett tydligt fokus var medlemsfrågan som var ett genomgående tema i grupperna.

I det följande redovisas ganska brett de synpunkter och idéer som diskuterades. En hel del är sådant som alltid återkommer men det finns också inslag av nytänkande.

Det är naturligtvis inte lyckat när ett förbund ser vikande medlemstal en följd av år. Det kan finnas många orsaker till nedgångar, till exempel faktorer i samhället i stort som inte kan påverkas i någon nämnvärd omfattning. En annan delförklaring kan vara de noggranna genomgångar av medlemsregistret som genomförts och som föranlett rensning av medlemsposter som inte längre ska räknas med i registret.

Men det finns all anledning att rannsaka och studera de egna organisationens förmåga att entusiasmera, motivera och attrahera såväl potentiella medlemmar som i de egna leden.

Rapporten ger en översikt över ett antal faktorer som har betydelse för förbundets verksamhetsutveckling och framtida strategiska frågor men också goda idéer som alla kan fundera vidare på i sin egen förening.

Deltagare i gruppdiskussionerna var kongressombud, förbundsstyrelse, valberedning i huvudsak och grupperna leddes av personal från förbundskansliet.

De här frågorna sökte vi svar på i grupparbetena

1. **Antalet medlemmar har sjunkit de senaste åtta åren. Vad ska vi göra för att vända trenden**
 - a. Vad är orsaken? Ge exempel.
 - b. Vad behövs det mer av för att få fler medlemmar?
 - c. Vad är viktigt för att få behålla de medlemmar man har?
 - d. Finns det idag några hinder/svårigheter som försvårar att det blir fler medlemmar. Vilka i så fall, ge exempel
 - e. Behövs det särskilda insatser från riks-, län resp lokal nivå. Ge exempel
2. **Innehåll och kvalitet på verksamheten påverkar antalet medlemmar.**
 - a. Kan nuvarande verksamhet i din förening vidareutvecklas?
Ge några exempel
 - b. Saknar du något som skulle göra verksamheten bättre. Ge exempel.
 - c. Vad borde riks göra för att förbättra/vidareutveckla verksamheten. Ge exempel
 - d. Vad kan ni på läns och lokal göra för att vidareutveckla verksamheten. Ge exempel.
 - e. Vad tror ni är viktigast i verksamheten för att locka nya medlemmar.
Ge exempel.
3. **Opinionsbildning**
 - a. Ambulansrapporten och Hjärtemånaden är satsningar på opinionsbildning.
Ge exempel på annat som ni tycker är viktigt att förbundet satsar på.
 - b. Ge exempel på lokal opinionsbildning.
4. **Vad är en riktigt bra verksamhet i din förening?**
 - a. Beskriv innehållet i trygghet och gemenskap och livsstilsaktiviteter
 - b. Beskriv hur ni vill att det ska fungera mellan län och lokal
 - c. Beskriv hur ni vill att det ska fungera mellan riks och er själva i föreningarna
5. **Beskriv din vision av förbundet om tre och tio år**
 - a. Vilka förändringar kan ni se som följd av teknikutvecklingen?
 - b. Är ökad samverkan med andra aktörer/organisationer i samhället en bra strategi för framtiden?
 - c. Nya sätt att arbeta i föreningarna/förbundet.

Hur ska vi få fler medlemmar?

Det är en ständigt pågående diskussion om hur föreningarna ska växa och behålla sina medlemmar. Den är nödvändig och viktig, det är ju medlemmarna som är grunden för alla föreningarnas verksamhet.

Det finns alltid synpunkter på hur man ska få fler medlemmar till sin förening. Ofta i ganska allmänna ordalag. I diskussionerna dyker gärna åldersfrågan upp – ”vi måste satsa på att få in yngre medlemmar”.

Det är en relevant frågeställning. Men det gäller att inte fastna i den. I varje fall ska frågan om medlemsutvecklingen inte bli begränsad till åldersfaktorn, snarare ska vi vara öppna för många andra möjligheter. Förbundet vill naturligtvis ha fler medlemmar från de patienter, anhöriga och andra som tillhör de huvudsakliga målgrupperna. Bara det är en stor utmaning.

Många experter är eniga om att du som enskild medlem är den bästa resursen för marknadsföring. I grupparbetet försökte vi tillsammans få fram konkreta förslag på insatser som alla nivåer inom förbundet kan ta vara på. Punkterna nedan var de flesta överens om i olika formuleringar.

- Våga ta kontakt. Prata med vänner, bekanta och bekantas bekanta och berättat om vad föreningen gör. Erbjud dem att följa med och prova på någon aktiviteterna i föreningen. Du är den bästa reklampelaren för föreningen. Sprid budskapet. Var stolt över vad ni åstadkommer i föreningen.
- Erbjud ett smörgåsbord av aktiviteter, våga prova på nya saker, till exempel medicinsk yoga, körsång, qi gong med mera.
- Samarbete med andra aktörer: Intensifiera samarbetet med sjukhusen och sjukvårdens mottagningar som kan slussa patienterna vidare till föreningarna men också lokala och rikstäckande företag (t. ex. livsmedels-, fritids- och resebranschen). Det kan ge gratis marknadsföring och sponsring.
- Hämta inspiration från andra föreningar, hur gör de för att rekrytera nya medlemmar?
- Anordna medlemsaktiviteter också på kvällstid, det gör det möjligt för lite yngre och fortfarande yrkesaktiva medlemmar att delta.
- Lyfta studieverksamheten och göra den lockande för alla.
- Hitta på lustfyllda och roliga saker tillsammans i föreningen, till exempel resor.
- Annonsera i lokalpress, på anslagstavlor osv. Pluggannonser.

- Visa upp sig på gator och torg med info, kaffe etc.
- Satsa på Hälsans stig, ordna aktiviteter i anslutning till stigen, samarbeta med lokala aktörer t ex restauranger och caféer.
- Genomföra värvningskampanjer.
- Satsa på föryngring genom att bjuda in yngre med hjärtproblem och lyssna på deras behov.
- Inrätta ett "yngre-råd" som en sektion i förbundet.
- Öppna för fler stödjande och direktanslutna medlemmar.
- Tydliggöra vem som tar emot förslag och idéer.
- Utnyttja webben men glöm inte bort att det finns medlemmar som inte har tillgång till dator ännu.
- Ta vara på teknikutvecklingen och använd den som den bra resurs den är. Ska vi nå yngre medlemmar är den en del av vägen.
- Fler kulturella inslag.
- Bättre kommunikation, bättre hemsidor och sociala medier.
- Öka spridningen av Status.
- Synas på mötesplatser för både äldre och yngre, t ex gym och motionsanläggningar, kultur m m.
- Andra sektioner: ICD- och GUCH-grupp.
- Visa vår nya informationsfilm på hjärtskolan.
- Sjukgymnasten lämnar tre gratisbiljetter till föreningens motionsgrupper.
- Satsa på HLR-verksamheten, rekrytera utbildare från idrottsföreningar. Hjärtstartare och utbildning.
- Försöka nå ut till nya grupper t ex med hlr.
- Yoga och linedance är nya aktiviteter som kan locka yngre. Motionsverksamheten är viktigt om vi ska få fler medlemmar.
- Verka för att bli synligare i primärvården.
- Det finns föreningar som har goda erfarenheter att samverka med vårdcentraler och presentera sin verksamhet för verksamhetschefer.
- Mer engagemang i donationsveckan.
- Med hälsoteam i samarbete med sjukvården kan man nå ut till allmänhet för provtagning, rådgivning med mera.
- Sök samverkan med något/några ungdomsförbund.
- Sprida vårt budskap och skapa kontakter med invandrare.
- Ta hand om anhöriga.

Varför minskar antalet medlemmar?

Förbundets har tappat medlemmar de senaste åren. Det är dock ojämnt fördelat, några föreningar har ökat antalet medlemmar. Det kan, enligt en av grupperna, bero på bra samverkan med sjukvården och att de generellt har en god sammanhållning.

En förening kan stagnera och sakna drivkraft och då riskerar medlemmarna att aktivt gå ur föreningen eller sluta att betala avgiften.

Det väcker oro när en organisation lägger ner föreningar och ser att medlemsrekryteringen inte går som man önskar. Ambitionen är förstås att föreningen är så intressant för de tänkta målgrupperna att det kommer till nya medlemmar i en jämn följd. Här följer några försök till förklaring från deltagarna varför antalet minskar.

- En orsak kan vara att patienterna inte får tillräcklig information om förbundets verksamhet från sjukvården och att de inte motiveras att bli medlemmar.
- Föreningarnas utbud av aktiviteter minskar och det saknas ledare till grupperna.
- Utbudet liknar pensionärsföreningar i stället för att vara unikt.
- Föreningslivet tappar medlemmar generellt.
- Brister i samverkan med vården.
- Åldersstrukturen, de unga får lära sig för lite om föreningslivet.
- Stress. Det är mycket som konkurrerar om fritiden och det organiserade föreningslivet.
- Ökade kunskaper om sin sjukdom och stöd kan man få genom ny teknik.
- Det är en generationsfråga, man känner ingen naturlig koppling till ideella föreningar.
- Det finns också ekonomiska aspekter (t.ex. vad jag får ut för min medlemsavgift, medlem i flera föreningar).
- Många nysjuka går snabbt tillbaka till vanligt liv. Man får snabb behandling och rehab.
- Patienterna syn på sjukdomen har ändrats, de tror inte de behöver rehab.
- Långa avstånd i glesbygden.
- Brist på studieorganisatörer, lungledare och hjärtledare.
- Länsföreningens roll att stödja lokalföreningar och genomföra ledarutbildningar har försämrats.

Hur behåller vi våra medlemmar?

En förening med energi och engagemang har förstås större möjlighet att behålla sina medlemmar än den som tappat kraft. Det som kom fram i grupperna om att få nya medlemmar gäller förstås också för att behålla de medlemmar man har idag. Men ytterligare synpunkter och förslag togs fram.

- Bygga upp gemenskap Ordna middagar för medlemmar, bjuda in till öppen informella träffar för medlemmar, allmänhet och andra föreningar.
- Viktigt med sammanhållning i föreningen för att kvaliteten ska bli bra. Bra kvalitet på underhållningen är viktig. Bra kvalitet också på föreläsningar och andra aktiviteter.
- Subventionera aktiviteter.
- Bjud in ledare och aktiva till fortbildning/samkväm.
- Öka samarbetet mellan föreningarna.
- Håll kontakt med passiva medlemmar, t.ex. genom månadsblad.
- Ordna bra aktiviteter som bygger på vad medlemmarna vill ha. Hitta på skojiga saker som lockar till att delta.
- Skapa en pool av gruppledare.
- Saknas bra motionsledare kan tjänsten köpas av sjukgymnaster.
- Öka satsningarna på ny teknik. Facebook och annat ökar i betydelse för att skapa kontakter.
- Bättre utbildning av opinionsbildare.
- Mer/bättre utbildning för funktionärer.
- Mer/bättre utbildning för medlemmar för att höja IT-kompetensen.
- Nya medlemmar bjuds in på välkomstmöten.

Opinionsbildning

Opinionsbildning är att söka påverka beslutsfattare i för organisationen gynnsam riktning. Det gör förbundet på såväl riks- som regional och lokal nivå. Ofta lyckosamt eller i varje fall att vi som opinionsbildare syns och hörs i samhällsdebatten.

Det kan vi konstatera i 2013 års verksamhetsberättelse.

Vi har särskilt satsat på att kommunicera våra budskap och delta i den intressepolitiska debatten inom våra verksamhetsområden. Även regionalt och lokalt ser vi att föreningarna är aktiva. Det är en bra utveckling och bidrar till de mål för vår verksamhet vi satt upp och har sannolikt också gynnsam effekt på förbundets förmåga att få nya och behålla sina medlemmar. Här följer några förslag och synpunkter på vårt opinionsbildningsarbete.

- Fortsatt granskning – hjärtemånaden och ambulansrapporten.
- Hjärt-lungräddning i skolorna.
- KOL-verksamhet ihop med KOL-dagen likt hjärtemånaden. Ta bort skammen från KOL.
- Ordna hjärt- och lungdagar t.ex. höstkonferens med läkare och föredrag.
- Öppna möten, visa upp oss och delta i Äldre-dagarna som kommunen anordnar, hålla föredrag och anordna utställningar.
- Gå ut och möta folk där de är (t ex på stranden).
- Fortsatt och ökat samarbete i Norden och inom EU (t.ex rökfritt Norden).
- Kartlägga hur lungsjukvården fungerar. Undersökning bland patienter och medlemmar hur de upplevt vårdkontakter, vårdinsatser, bemötande.
- Ha fortlöpande kontakt med politiker för att föra fram intressepolitiska frågor, särskilt inför val.

Stöd och ansvar från förbundet

Förbundskansliet har många uppgifter och roller att uppfylla. Det finns ett särskilt stort ansvar för att organisationen fungerar efter de ofta omfattande regelverk som finns för ideella föreningar.

Kansliet ska utifrån sina resurser utveckla, samordna, följa upp och revidera men också prioritera den verksamhet som förbundet har formulerat i sin stadga. Kansliet ska kommunicera med externa målgrupper liksom internt till föreningar och funktionärer. Det ska hantera ekonomi, IT och administration. Kansliet ska även ge stöd till föreningarna; i första hand länsorganisationen.

Förbundskansliet och förbundsstyrelsen är medvetna om behoven, krav och förväntingar. Planeringskonferenser och andra sammankomster är därför utmärkta tillfällen till att gemensamt lyfta fram brister, synpunkter och särskilda önskemål som blir en viktig del i kommande verksamhetsplanering.

- Fler besök i föreningarna av styrelsen (fadderverksamheten).
- Stötta föreningar "i kris".
- Förbundet ska se till att det finns aktuellt och bra informationsmaterial. Förbundet borde också marknadsföra materialen bättre.
- Utveckla Hälsans Stig genom att öka engagemanget hos föreningarna.
- Vi efterfrågar att personalens ansvarsområden tydliggörs på webben.
- Ge VIKING stöd för ökad samverkan med lokala föreningar.
- Fortsatt stöd kring hlr.
- Ökade insatser inom studieverksamheten och livsstilsaktiviteterna.
- Mentorskap, support.
- Ekonomiskt bidrag vid datorinköp.
- Fler profilprodukter efterfrågas. (t-shirts m logo mm).
- Skillnaden mellan oss och Hjärt-Lung-fonden måste synliggöras. En grupp tyckte att det nu är "värre än någonsin" att inte skillnaden framgår utåt.

- Hitta samverkan med HL-fonden.
- Man vill ha en färdig Powerpointpresentation om "Lungor" från förbundet så att man som förening kan gå ut och informera.
- En grupp upplever en "Vi-och-dom-känsla" mellan föreningen och förbundet. Man önskar en ökad dialog med förbundet. Man upplever många gånger att förbundet inte svarar på frågor.
- Kommunicera varumärkesplattformen och samhällspolitiska programmet för bättre kännedom om förbundets mål.
- När det gäller livsstilsaktiviteter behövs det ett större stöd från förbundet. Det har hänt att förbundet sagt blankt nej till förslag från föreningarna.
- Vi efterfrågar att personalens ansvarsområden tydliggörs på webben.
- Riksförbundet ska ta fram material och skapa opinion.
- Öka satsningarna på ny teknik. Facebook och annat ökar i betydelse för att skapa kontakter.

Stöd från länsföreningarna

- En grupp ansåg att länsföreningarna måste bli mer aktiva. "Landsningsbidragen minskar om de inte gör något".
- Länsföreningarna ska stödja lokalföreningarna och besöka dem.
- Länsföreningarna ska täcka ledarbehovet som lokalföreningarna har.
- Länsföreningar kan samverka i regionen kring utbildning.

